

De Royal Nordfabriek in Hasselt: een geschiedenis onthuld

Royal Nord Hasselt
Zwarte mannenfiets
Circa 1938

Schenking 2006
Inventarisnummer 2002.0026.00

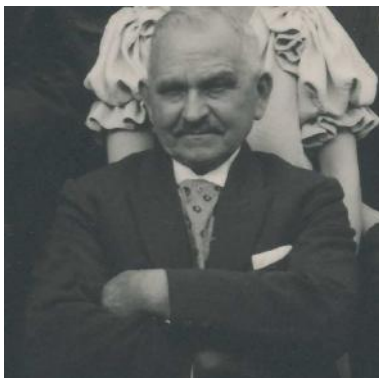
Als je in Hasselt spreekt over Royal Nord denken de meesten aan de fiets die ze voor hun eerste of plechtige communie hebben gekregen. Buiten Hasselt en zelfs in Nederland doet Royal Nord eerder denken aan een bromfiets of een moto. Vooral in Nederland zijn de bromfietsen en moto's razend populair. Daar worden met plezier enkele duizenden euro's neergeteld voor dat Hasselts product.

Er was eens

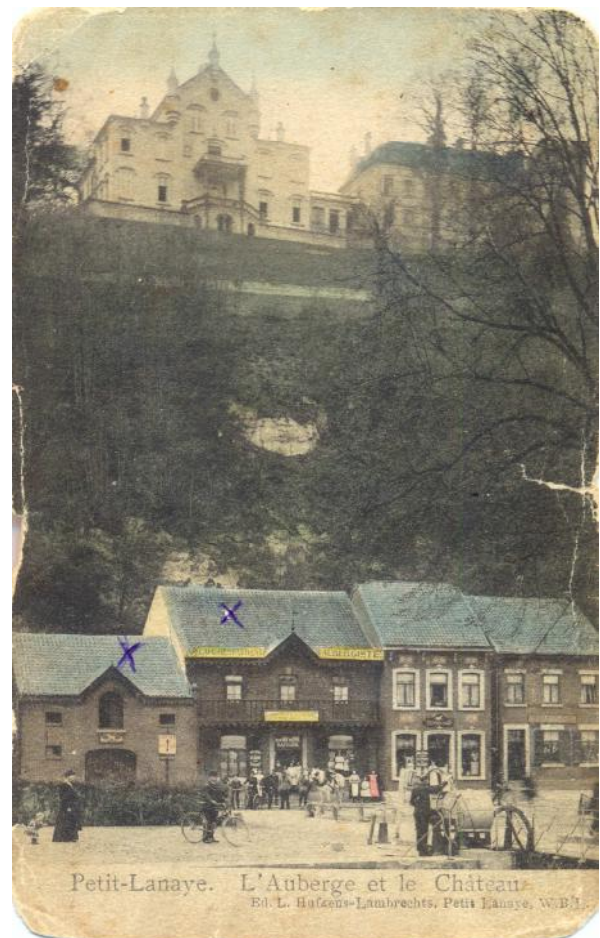
Het verhaal van Royal Nord, of zo je wil van de broers Hufkens, begint in Petit-Lanaye, Klein Ternaaien, waar stamvader Louis samen met zijn vrouw een kleine rederij uitbaatte met twee binnenschepen: de Mathilde en de Aventure. Ze hielden er ook café waar de schippers en passant hun douaneformaliteiten konden vervullen. Uit hun huwelijk werden 9 kinderen geboren: Henri, Jean, Irma, Hubert, Elisa, Julia, Achille en Gaston. Alfred stierf tijdens de Eerste Wereldoorlog aan een besmettelijke ziekte. Hij werd amper 16 jaar.

Stammoeder, stuurs kijkend, getekend door het harde bestaan.

Louis Hufkens gaf zijn kinderen als les mee "Alleen met hard werken kom je er."

Het ouderlijk huis in Klein-Ternaaien.

Jean, de tweede oudste, ging al zeer jong als vertegenwoordiger werken voor de fietsen- en motofabrikant Gillet in Herstal. Hij bekeek het daar allemaal eens héél goed en besloot in 1921 om zijn eigen zaak op te starten, niet in het Luikse maar wel in Hasselt. Jean was toen amper 26 jaar. Hij vestigde zich in de Stationsstraat¹ en begon er met de productie en verkoop van eigen fietsen en fietsonderdelen. Wat later kwamen ook zijn broers Hubert en Henri naar Hasselt afgezakt. De feitelijke vennootschap "Hufkens Frères" was geboren. De naam voor hun fietsen vonden ze eerder toevallig tijdens een bezoek aan Brussel. Aan het Rogierplein, in de buurt van het Noordstation, lag destijds het hotel Royal Nord. Dat is ondertussen afgebroken voor de bouw van het Sheratonhotel. Maar goed, zo'n koninklijk naam dat leek hen wel iets en dus stapte Jean in 1923 naar de rechtbank van koophandel in Hasselt om in naam van de firma de merknaam Royal Nord te laten deponeren. Het logo: een fietswiel met in het midden een bruisende leeuw, daarrond een fantasiering, erboven het woord "Cycles" en eronder het woord "Royal Nord".

Proces-verbaal.

Royal Nordstand op het auto-motorfietswielensalon van Brussel in 1928.

De activiteiten van de broers bleven niet beperkt tot de fietsen, ze gingen ook fietsen met hulpmotor verkopen en moto's van de merken Gillet, Saroléa en Indian. In 1932 begonnen ze hun eigen bromfietsen te bouwen voorzien van een tweetakt motor Gillet 100 cc of 125 cc. Er volgde zelfs een 175 cc. Maar door de economische crisis in de jaren dertig viel de verkoop tegen.

De zaken gingen goed en in 1933 stapten ook de jongere broers Achille en Gaston mee in het avontuur. Maar nog voor het einde van dat jaar ging Henri Hufkens zijn eigen weg. Ook Hubert verliet de vennootschap. Hij zou later Royal Nord vertegenwoordigen in Belgisch Congo.

Henri Hufkens bleef wel actief in Hasselt. Hij opende een zaak aan de Luikersteenweg 107, verhuisde vervolgens naar de Stationsstraat 4, keerde enkele jaren later terug naar de Luikersteenweg 16 en eindigde met een zaak aan de Kempische Steenweg 18. Henri verkocht werkelijk alles: naast fietsen, bromfietsen, moto's, "trotinetten" en tandems van Royal Nord kon je bij hem ook terecht voor Gilletmotoren; auto's, bestelwagens, vrachtwagens, ziekenwagens van de merken Fiat, Dodge, Simca, Austin, en Hudson; Belgische R.R. radio's; karabijnen en jachtgeweren; regenmantels, lederen vesten en lederen broeken. Hij sponsorde geregeld wielervedstrijden maar ook af en toe een wedstrijd voor duiven.

Beschrijving van een fiets uit 1933: kader, versnellingen, stuur en zit allen zwart, 6 voltlamp Novylux met achterlicht. Pakjesdrager met voet. Kettingkast en slijkplaatvertrek in toile cirée. Kilometer teller aan het voorste wiel.

Een eigen fabriek

Zijzicht van het fabrieksgebouw aan de Luikersteenweg in Hasselt.

In tegenstelling tot de bromfietsen gingen de fietsen wel vlot van de hand. Om aan de groeiende vraag te kunnen voldoen startten de broers Jean, Achille en Gaston in 1929 met de bouw van een eigen fabriek aan de Luikersteenweg. Een paar jaren later verscheen in het Staatsblad van 29 november 1935 de oprichting van de "S.A. Etablissement Hufkens Frères" met Jean, Achille en Gaston Hufkens als beheerders. Jaarlijks werden zo'n 10.000 fietsen geproduceerd. En die waren er in alle maten en kleuren, voor het hele gezin, met de types Commander, Consul of de President. Er bestonden ook verschillende sub-merken zoals Royal Sud, Royal Luxe, Royal Touring en er werden fietsen door derden onder een andere naam verkocht.

Miss België, vermoedelijk de Hasseltse José Decoeur, op een Royal Nordfiets.

Koopt een rijwiel Royal Nord. 100% Belgisch en 100 % Limburgs. (Reclameslogan uit 1949)

Wielersport

Al van in de jaren 1930 kwam de naam Royal Nord geregeld voor op aankondigingen van wielervedstrijden. Ofwel als hoofdsponsor van een "Groote prijs Royal Nord" ofwel als sponsor naast één of ander sigarettenmerk. In die tijd was het niet ongewoon dat tabaksfabrikanten wielervedstrijden organiseerden. Meestal ging het om wedstrijden voor junioren, onder-beginnelingen of beginners. De inschrijvingen gebeurden in het plaatselijk café. Soms kwamen ze voor de dag met een echte ploeg waar zelfs beroepsrenners deel van uit maakten. Royal Nord bleef actief in de wielersport tot diep in de jaren 1950.

Wielrenner George D'Haese was beroepshalve vertegenwoordiger voor Royal Nord in Oost- en West-Vlaanderen.

Daar zijn de bromfietsen weer

Begin jaren 1950 besloten de broers zich toch opnieuw te wagen op de markt van de bromfietsen en moto's. Deze keer lukte het wel, in het begin met zogeheten badge-engineering: een Maico Taifun 250 cc kreeg gewoon het naamplaatje Royal Nord. Maar al snel volgden de echte Royal Nord, volledig in Hasselt gemaakt, ook de motor. En einde de jaren 1950 werd zelfs de omgekeerde badge-engineering toegepast, toen werden Royal Nordbromfietsen verkocht als FN, Gillet of Saroléa. Over een periode van 20 jaar zouden de broers Hufkens maar liefst 40 bromfietsmodellen produceren. En daarbij waren ze erg vindingrijk: een bromfiets "pastoorsmodel", een gemotoriseerde plooi-fiets of een gemotoriseerde tandem om maar enkele voorbeelden te geven.

ROYAL NORD
de volmaakte bromfiets
motor 49 cc. - 2 versnellingen aantrappen ter plaatse algehele en degelijke vering.

voor het werk
voor de sport
voor het toerisme
voor de weekends
voor het verlof
voor de jeugd
voor de rijpere leeftijd
voor de dames
voor elkeen en voor altijd

ROYAL NORD

ROYAL-NORD 49 CC.
in drie uitvoeringen - in drie prijzen
maar EEN ENKELE KWALITEIT: DE BESTE!
ROYAL-NORD - HASSELT

Reclame uit 1956.

MOTOREN
Maico
4 versnellingen met voetschakeling
175 cc = 9 PK
250 cc = 14 PK

ROYAL-NORD
Maicoletta
Scooter voor groot toerisme

KOMPLEET MET : elektrische starter
versnellingsaandrukker
kmteller en uurwerk

175 cc. 25.750 Fr.
250 cc. 26.750 Fr.

— CREDIT —
Gemonteerd en verdeeld door :
ROYAL-NORD, N.V.
Stwg op Luik - Tel. 211.41
HASSELT

Ingevoerd door :
Etabl. LEEMANS, N.V.
51, Paradijsvogelstraat, 51
Tel. 34.42.78 - BRUSSEL

Een Royal Nord scooter met Maicomotor wordt een Maicoletta.

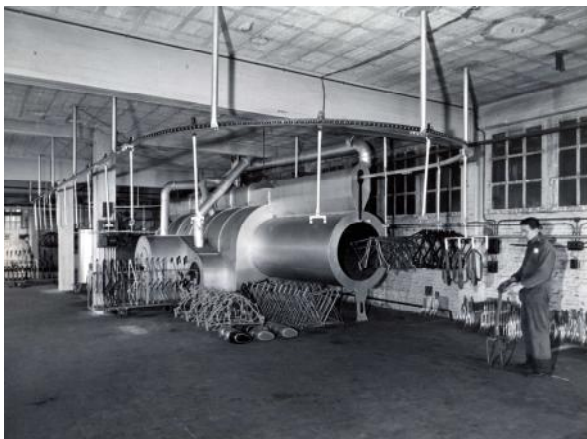
De 49cc: ook geschikt voor dames.

De 49cc: het "pastoorsmodel"

Het productieproces

Op de benedenverdieping was de motorafdeling. Daar werden naast de 49cc motoren ook nieuwe technische snuffjes getest. Op de eerste verdieping werden de frames voor fietsen, bromfietsen, moto's en scooters gefabriceerd. Pistoolschilders brachten vervolgens de kleuren aan. Om te drogen werden de onderdelen aan een ketting gehangen en door de tunneloven getrokken. Vandaar ging het dan naar de montage. Op het hoogtepunt werden per dag 400 fietsen en 30 bromfietsen geproduceerd door ruim 325 arbeiders. De afgewerkte fietsen en de bromfietsen vertrokken vanuit Hasselt naar alle uithoeken van de wereld, naar maar liefst 52 landen. Eerst was dat met de vrachtwagen naar de haven van Antwerpen. Later werd er een spoor aangelegd tot tegen de fabrieksgebouwen en kon er rechtsreeks in de wagons geladen worden. Met de trein konden er in één rit uiteraard meer exemplaren vervoerd worden naar Antwerpen.

Tunneloven voor het drogen van de onderdelen.

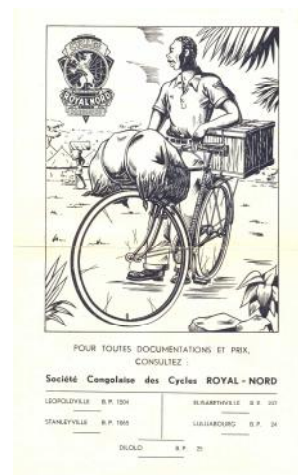

Pistoolschilders aan het werk.

Studenten, vanaf 16 jaar moogt U per bromfiets rijden. Maakt U dus niet nutteloos moel!
(Reclameslogan uit 1954)

Belgisch Congo

De grootste afzetmarkt was Belgisch Congo waar Royal Nord eigen bedrijven had in Elisabethstad², Luluaburg³ en Stanleystad⁴. Hubert Hufkens regelde er de zaken voor zijn broers in Hasselt. De kolonie was goed voor zo'n 35.000 fietsen per jaar. De onafhankelijkheid van Congo in 1960 was dan ook een grote tegenvaller. Tilly Hufkens, de dochter van Hubert hield nog een atelier en winkel open in Lubumbashi tot 1971, maar dan was het Royal Nordverhaal in Congo volledig afgelopen.

Reclameadvertentie in Belgisch-Congo.

Winkel in Elisabethville (het huidige Lubumbashi).

Atelier in Elisabethville (het huidige Lubumbashi).

Motorsport

Dat Royal Nord zich zou bewegen in de wereld van de motorfiets was niet te verwonderen. Jean leerde het vak bij Gillet en samen met zijn broer Achille nam hij geregeld deel aan wedstrijden. Ze waren geduchte concurrenten in alle disciplines: wegraces, speedway of slalom. Achille won onder meer de prestigieuze Bol d'Or en de 24 uren van Visé. En ook Jean kwam geregeld met een overwinning naar huis.

In Nederland zorgden de broers Nick en Rob Leeflang voor de nodige successen. En tot op vandaag blijven de Hasseltse bromfietsen enorm populair bij onze Noorderburen die er zonder morren vele euro's voor neertellen.

Achille Hufkens in volle actie tijdens een speedway-wedstrijd in Loppem.

Bij ons houdt de Royal Nordclub van Erik Steyls in Ulbeek de naam Royal Nord in ere. Erik kan gerust een museum vullen met bromfietsen, fietsen, 'trotinetten' en vele gadgets, het resultaat van jarenlang verzamelen. Elk jaar organiseert de club ook een bromfietstreffen in Wellen met ruim 300 deelnemers. Daarmee behoort dit treffen zeker bij de grootste in Europa.

Hasselt – Australië

De beste reclame voor de 49cc van Royal Nord kwam zonder twijfel van de prestatie van de 23-jarige Luikenaar Marcel Lafleur. Die vertrok op 1 augustus 1957 samen met de 61-jarige Maurice Mommaerts met een bromfiets Royal Nord 49cc van op de Grote Markt in Hasselt voor een wereldreis naar Australië. Door ziekte moest Maurice Mommaerts al snel opgeven, maar ex-para Lafleur hield vol tot het bittere einde. De tocht van ruim 40.000 km liep van België naar Frankrijk en dan via Italië over - toen nog - Joegoslavië, Griekenland, Turkije, Syrië, Irak, Iran, Pakistan, Birma⁵, Siam⁶, Cambodja, Sumatra, Java, Timor, Nederlands Nieuw Guinea en Brits Nieuw Guinea naar Australië.

Tijdens zijn reis stuurde Marcel geregeld brieven naar het thuisfront met een relaas van zijn avontuur. Zo schreef hij dat de bromfiets opperbest reed maar dat hij zich zorgen maakte over de mindere kwaliteit van de banden. Ondanks de waarschuwingen van de Belgische ambassadeur trok hij toch door Pakistan en “bracht het er levend vanaf”. In zijn brieven vertelde hij ook over de minder prettige ontmoetingen met straatrovers, of hoe hij door eenzame woestijnen reed, over wegen bezaaid met stenen en rotsen, over bergen van 2 tot 3000 meter hoog, onder een zon van gemiddeld 40 gaden.... In Lahore, Pakistan, vond hij een tijdje onderdak bij Belgische Paters Missionarissen. Een aanval van malaria verplichtte hem daar tot enkele dagen rust.

Na zes maanden bereikte hij Singapore, iets later kwam hij in Sydney, Australië aan. In Sydney ging Marcel dan een tijdje als tuinman op de ambassade werken. Wat rust kon hij best gebruiken en de centjes waren welkom. Per schip ging het daarna verder naar Dar Es Salaam in Tanzania en vervolgens naar Elisabethstad⁷ in Belgisch Congo voor een promotierit langs de ateliers van Royal Nord. Moe maar voldaan scheepte hij tenslotte in op één van de legendarische Congoboten met eindbestemming Antwerpen.

Marcel Lafleur tijdens zijn rondrit in Belgisch Congo.

Op 8 juli 1958 werd Marcel Lafleur feestelijk ontvangen door de directie van Royal Nord in Hasselt en later die dag door burgemeester Bollen op het stadhuis van Hasselt. Het spreekt voor zich dat in de reclameslogans van Royal Nord geregeld verwezen zou worden naar deze prestatie.

Royal Nord verbetert nog de kwaliteit van zijn befaamde motor 49cc. Kampioen van België, heeft de weg Hasselt – Sydney, hetzij 22.000 km van 't ene eind van de wereld tot het andere, doorheen 19 verschillende landen en duizenden kilometers onbeschrijflijke wildernis, zonder moeilijkheden afgelegd. (Reclameslogan uit 1958)

De jaren 1960, het begin van het einde

Op 28 oktober 1960 sloeg het noodlot hard toe. Jean Hufkens, de drijvende kracht achter het hele Royal Nordverhaal verongelukte op weg naar huis. In Juprelle merkte hij in het donker een bietenkar te laat op en reed er met volle vaart onderin. Hij was omzeggens op slag dood.

Maar het leven gaat voort en in 1964 dachten de broers Hufkens aan uitbreiding. Ze hadden plannen om het gebouw aan de Luikersteenweg te verkopen en elders een modernere fabriek te bouwen. Ze stuurden zelfs een brief naar de provinciegouverneur met de vraag of de provincie het gebouw niet wilde overnemen om er provinciale diensten in onder te brengen. Dat verhaal ging echter niet door.

1966, viering 45 jaar Royal Nord. V.l.n.r. Achille Hufkens, burgemeester Paul Meyers en Gaston Hufkens.

1968, Prins Albert bezoek de stand van Royal Nord op het auto-moto-rijwielensalon van Brussel.

In de jaren 1960 begon de verkoop van de bromfietsen te sputteren. De firma kreeg af te rekenen met goedkopere concurrenten uit het Verre Oosten zoals Honda. Om de terugvallende verkoop van bromfietsen enigszins te compenseren begon Royal Nord met de productie van grasmaaiers. Maar ook dat kon de neerwaartse trend niet afremmen. En toen in de jaren 1970 ook de verkoop van de fietsen terugliep, ondanks de petroleumcrisis en de autoloze zondagen, werden alle activiteiten van de firma Hufkens Gebroeders N.V. eind de jaren 1970 stopgezet.

Louis Hufkens, de zoon van Achille, ging nog een tijdje door aan de Luikersteenweg. Op 4 mei 1977 verscheen in het Staatsblad de oprichting van de "NV Louis Hufkens", op papier een groothandel in fietsen, bromfietsen, motorfietsen, motorvoertuigen en onderdelen. Uiteindelijk ging het voornamelijk om onderdelen. In 1989 werd zijn NV ontbonden.

De moderne grasmaaier.

In 1977 namen de werknemers van European Screen Printers, een moderne zeefdrukkerij, hun intrek in een gedeelte van het oude fabrieksgebouw aan de Luikersteenweg. Eén van de initiatiefnemers was Guy Hufkens, de andere zoon van Achille. E.S.P. drukte op plastic, hout, metaal glas en papier. Eén van hun klanten was de firma Galenco N.V. uit Paal, die Guy Hufkens als manager had aangetrokken. Galenco produceerde dermo-pharmaceutische producten: shampoo, after sun, body lotion, enz

Enkele jaren eerder, in 1973 hadden Freddy en Marc Hufkens , de zonen van Gaston, de burelen in het oude fabrieksgebouw laten ombouwen tot winkelruimte. Klanten konden er terecht voor de aankoop en de herstellingen van fietsen, bromfietsen, scooters. Toen de fabrieksgebouwen in 1984 tegen de grond gingen voor de bouw van een Delhaizewaren-huis verhuisden Freddy en Marc hun zaak naar de Guffenslaan in de vroegere Mega-gebouwen. Eind 2011 ging de winkel echter dicht. En zo kwam er een eind aan het sprookje dat 90 jaar eerder begon. Daarmee verdween de naam Royal Nord voor altijd uit Hasselt.

* * *

Over de museumfiets

Onze museumfiets moeten we in de jaren 1930 situeren. Hij werd geschonken door Jacques Collen. Het was de dienstfiets van zijn vader Vladimir Collen, politiecommissaris van Hasselt. Die had de fiets op zijn beurt overgeërfd van zijn voorganger.

Het siert het stadsbestuur dat ze voor de aanschaf van dit “officieel stedelijk vervoersmiddel” gingen aankloppen bij de relatief jonge firma Royal Nord, die ook voor het onderhoud van de fietsen instond. Volgens Jacques gebruikte zijn vader de fiets om zijn mannen te gaan controleren en uiteraard voor zijn verplaatsingen van en naar het werk. Politieauto's kwamen er pas een tiental jaren later.

Het museumexemplaar is wel wat aangepast aan de “modernere” tijden. Zo is de oorspronkelijke carbuurlamp vervangen door een praktischere 6 volt-lamp. Die wordt aangestuurd door een dynamo die tegen het wiel schuurt en zo elektriciteit opwekt.

Carbuurlamp.

Onderaan de carbuurlamp zat een potje gevuld met carbuur en daarachter een klein reservoir voor het water. Het geheel werd op een lamphouder geschroefd. Als het water zich met de carbuur mengde ontstond er een brandbaar gas dat via een brander werd aangestoken. Het bolvorming glas zorgde voor een mooie verdeling van het licht. Je moest wel opletten voor lekken waardoor het gas aan de buitenkant van de lamp ging branden. Een natte zakdoek of een ander kledingstuk moest dan redding brengen. Iedere fietser werd aangemaand “bij het vallen van de avond zijne fietslantaarn te ontsteken” op straf van boete.

* * *

Voetnoten

1. De huidige Bampslaen
2. Het huidige Lubumbashi
3. Het huidige Kananga
4. Het huidige Kisangani
5. Het huidige Myanmar
6. Het huidige Thailand
7. Het huidige Lubumbashi

Bronnen

Eigen Archief
Rijksarchief Hasselt
Archief van het Belang van Limburg
Archief van Freddy Hufkens
Archief van Erik Steyls, Royal Nordclub Wellen
F.M.B. – B.M.B. archief Marnix Vanslebrouck
Royal Nord, *De sterkste, de snelsten een wereldmerk*, Kees van de Grint, eigen uitgave

We hebben de rechthebbende van sommige foto's niet gevonden. Hij of zij mag ons altijd contacteren zodat we alsnog een regeling kunnen treffen.

* * *

tekst: Karin DE GREEVE
foto's: Karin De Greeve; Het Stadsmus.

Copyright: Het Stadsmus
Guido Gezellestraat 2, B-3500 Hasselt
tel. 011-23 98 90 fax 011-26 23 98 e-mail hetstadsmus@hasselt.be

Overzicht Kunst in de Kijker 2000-2005: **(nog steeds te verkrijgen aan de museumbalie!)**

2000: **90.** Schilderij "Portret van Dr. L. Willems" (1822-1907), 1878, Godfried Guffens (1823-1901); **91.** Maquette tweedekker Farman Type III, 1985; **92.** Zespuntige "Ster" van de Roode Roos, 1627; **93.** Litho "Gezicht op de Leopoldplaats", ca. 1860, C. J. Hoolans; **94.** "Analematische zonnewijzer" in de museumtuin, 2000; **95.** Portret van Ridder Guillaume de Corswarem (1799-1884); **96.** Pastel "Portret van mevrouw Leynen (1842-1920)", 1919, G.J. Wallaert (1889-1954); **97.** Keramieken sierschotel "Irissen", ca. 1896-1905. **98.** Banier "Société Royale de Musique et de Rhétorique", 1858.

2001: **99.** Hasselts zilver: aanwinsten 1996-2000; **100.** Schilderij "Stadspanorama van Hasselt", 1915, Jos. Damien (1879-1973); **101.** Uithangteken "Tabakskarot"; **102.** Karikatuurtekeningen "10 Hasseltse figuren", Stef Vanstiphout (1931-1995). **103.** Sporttrofeeën 11e Linierement: "Coupe du Roi Albert" & "Coupe Prince Léopold" (2); **104.** Affiche "Ville de Hasselt, 1882, programme des fêtes qui auront lieu à l'occasion de la kermesse...", 1882; **105.** Staande klok met uurwerk, 1761, Joannes Augustinus (ca. 1735-1790), Hasselt; **106.** Schilderij "Overhandiging van het vrijheidscharter door Graaf Arnold IV van Loon aan de stad Hasselt", 1846, Godfried Guffens (1823-1901); **107.** Affiche "KEMPO - bronnen en limonaden", Druk. E. Roose, Hasselt.

2002: **108.** Zes wandkleden over "Het Sacrament van Mirakel van Herkenrode", 1917, Jos. Damien (1879-1973); **109.** Portretten van de vier abdissen van Herkenrode: "Twee eeuwen, twee werelden"; **110.** Restauratieverslag "Rederijkerskraag De Roode Roos"; **111.** Keramische vaas "Ros Beiaard en de Vier Heemskinderen", Simonne Reynders (1924); **112.** Keramische vaas in lusterglazuur, Céramiques Décoratives de Hasselt (1895-1954); **113.** Ontwerptekening tegelpaneel "Tuin met vrouw"; **114.** Jaarkalender Ceysens-Roose, 1912; **115.** Affiche "Landbouwdagen 1900"; **116.** Schilderij "Vlaggen", Jac. Leduc ("1921");

2003: **117.** Sculptuur "Icarus", Robert Vandereycken (°1933); **118.** Het Hasselts muzikaal verleden van 1910-1960; 2 luxepartituren, Albert Lefebvre (1886-1953); **119.** Affiche "Langemansbier", P. Bamps (1862-1932), M. Ceysens (1833-1927) en F. Roose (1843-1913); **120.** Vloertegels van de Herkenrodeabdij, 2 tegelpanelen en majolicategels; **121.** kopergravure 'Exlibris familie Weytens'; **122.** Schilderij 'Gordon-Bennet', 1924, Paul Hermans (1898-1972); **123.** Henri Van Straten (1892-?), lino's en litho's; **124.** Schilderijen 'Geboortehuis' & 'Gezicht op Romboutstoren van Mechelen', Guillaume Ballewijns (1875-1944); **125.** Uithangteken 'In Sint-Lambertus', 1801;

2004: **126.** De kraag van de Hasseltse boogschutters; **127.** Schilderij 'Grote Capucienenstraat', Clement Van Campenhout (1921-1997), 1961; **128.** Prent 'Gezicht op de Boulevard met links de gevangenis', Charles Jooseph Hoolans (1814-?); **129.** Offerandeschotel met in reliëf 7 (keizers)hoofden, 17e eeuw; **130.** Affiche van het eerste Nederlands Eucharistisch Congres, Hasselt, 1904, Leo Jaminé (1854-1921); **131.** Zes schilderijen uit de cyclus van het H. Sacrament van Mirakel bewaard in Herkenrode; **132.** Alambiek afkomstig uit Staatlaboratorium in Guffenslaan in Hasselt, E. Adnet, Parijs; **133.** Gedenkpenning "150 jaar Koninklijk Atheneum Hasselt", Luc Verlee (°1939), 1994, 1994; **134.** Schilderij 'Hubert Leijnen (1909-1997), hoofdredacteur van HBvL van 1929 tot 1976', Eugène Polus, 1951.

2005: **135.** Ontwerptekening voor tegelpaneel 'Tuin met pauw en zwaan', Manufacture de Céramiques Décoratives de Hasselt (1895-1954); **136.** Beeld van de Roode Roos; uitgave in beperkte oplage t.g.v. inhuldiging monument op de Schiervellaan Hasselt, Gerard Moonen (° 1953).

Overzicht Kunst en Erfgoed in de Kijker: **(eveneens te verkrijgen aan de museumbalie)**

2005: **1.** De archeologische vondsten van Herkenrode in Het Stadsmus.

2006: **2.** Jos. Damiens wandschilderingen voor het gouvernement te Hasselt (1908-1910); **3.** De Kiosk en het muziekleven in Hasselt in de 19e eeuw; **4.** De kapel van Spalbeek; **5.** De handboog: van verdedigingswapen tot Olympische discipline; **6.** Menukaarten.

2007: **7.** Stad in groei. Hasselt in de 19e eeuw; **8.** De oorsprong van onze kapellen; **9.** Een Hasselts bedevaartvaantje uit de 17e eeuw; **10.** Processievaandel van de Hasseltse Broederschap van het Heilig Sacrament.

2008: **11.** Ets 'Het Offer', Jan Toorop (1858-1928); **12.** Vaas in lusterglazuur, Manufacture de Céramiques Décoratives de Hasselt (1895-1954); **13.** 2 zilveren kandelaars, resultaten van een onderzoek; **14.** Handschrift van de Roode Roos 18de-19de eeuw; **15.** Spaanse toreadors, Romeinse ruïnes en kamelen aan de oevers van de Zwarte Zee. De exotische reizen van een Hasseltse burger tijdens de Belle Epoque.

2009: **16.** Thomas Morren schildert de familie Van Elsrack; **17.** Een zeldzame skeletklok van Joannes Michael Gaspard Geraets (1791-1859); **18.** Geen KEIK verschenen!; **19.** Archeologische opgravingen van het bonnifantenklooster in Hasselt; **20.** Pierre Cox (1915-1974) en het hellenisme.

2010: **21.** 1910: tsaar Ferdinand van Bulgarije vliegt boven Kiewit; **22.** De zuidkant van de Grote Markt; **23.** De Virga Jesse in Het Stadsmus: iconografie & cultusrelicten; **24.** De Heecrabbers, kroniek van een kunstkring; **25.** De collectie van Pasquasy, devotie- en doodsprentjes; **26.** De kunst van het monumentale bouwen en het achteloos vernielen.

2011: **27.** Medailles, De Koloniale Dagen, 1952; **28.** Hasselt aan zee. Een eeuw marineschilderkunst; **29.** Tot hier en terug. Burentwisten tussen Hasselt en Zonhoven; **30.** Hasselt in de middeleeuwen.

2012: **31.** Alaaf! De heropleving van de carnavalstraditie in Hasselt met speciale aandacht voor de jaren 1950; **32.** Dame met lorgnet, Godfried Guffens (1823-1901); **33.** Waterhuishouding in Hasselt; **34.** Campendeck; **35.** Dialoog met de ruimte.

2013: **36.** De bonnifantenkerk en de graflegging; **37.** De uurwerkstad Hasselt.
